

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46773
Nom: Estudis de gènere
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Estudis de gènere	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GIRONA FIBLA NURIA

RESUM

En el pla d'estudis del Títol de Màster, aquesta assignatura s'integra en l'itinerari II (Literatura Espanyola i Teatre Hispànic).

Aquesta assignatura presenta un recorregut al voltant del concepte de gènere, la seua relació amb la lluita feminista i la seua repercussió en l'àmbit de la recerca acadèmica. En aquest sentit, pren com a punt de partida les formulacions inicials d'aquest terme i presenta les revisions més recents sobre aquest tema, així com els diferents debats crítics que ha suscitat. Mitjançant aquest panorama es pretenen definir els processos de construcció identitària en relació amb falsos essencialismes i reconèixer en ells la diferència dels sexes, així com les formes en què la nostra cultura organitza aquesta diferència, les dificultats que presenta la seua articulació en les anomenades "polítiques d'igualtat", les manifestacions artístiques i literàries que donen compte d'aquesta asimetria i les condicions de poder que la sostenen.

Tal com es detalla en el volum de treball, a les activitats formatives de caràcter presencial s'afegeix la participació en conferències i seminaris organitzats pel Departament de Filologia Espanyola.

Aquesta assignatura té en compte els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment el 5, que pren en consideració la igualtat de gènere, de manera que, per a través dels seus continguts, contribueix a "posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món", "eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i les xiquetes en els àmbits públic i

privat", "eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat i la mutilació genital femenina", "assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública", "Aprovar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat de gènere i l'apoderament de totes les dones i les xiquetes a tots els nivells".

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Ser capaços d'adquirir i aplicar coneixements sobre les tècniques i els procediments d'escriptura acadèmica.

Ser capaços d'adquirir i transmetre coneixements avançats sobre els grans corrents dels estudis filològics hispànics, a partir de textos representatius, tenint en compte la perspectiva de gènere.

Ser capaços d'analitzar críticament i d'explicar textos, elegint la metodologia filològica específica en funció del públic potencial a què s'adrecen

Ser capaços d'aplicar en entorns professionals els coneixements i destreses adquirits, i d'analitzar el conjunt de variables que intervenen en l'encreuament entre teoria i pràctica, captant conflictes i negociant solucions, en el marc del diàleg i de la defensa de drets i obligacions, amb criteris deontològics i laborals.

Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques

vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis, des d'una perspectiva de gènere.

Ser capaços de llegir críticament textos i d'analitzar-los i explicar-los pel que fa a les claus del debat cultural de l'època històrica en què aquests textos s'inscriuen.

Ser capaços de realitzar una lectura crítica, analítica i competent de tota mena de textos filològics hispànics, en funció d'un mètode d'anàlisi adequada a aquests, mitjançant el qual siga possible extraure totes les seues implicacions, tant de forma com de contingut

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Feminismes: debats teòrics contemporanis

- 1.1. Com pensar la diferència entre els sexes?
- 1.2. Del contracte social al contracte sexual.
- 1.3. El subjecte polític del feminisme.

2. Pensar la identitat, pensar la diferència

- 2.1. Revisió del concepte de gènere.
- 2.2. Tecnologies del jo, del cos i del sexe.
- 2.3. Performance i teoria queer.

3. Crítica literària feminista

- 3.1. Tornar a escriure la història de la literatura.
- 3.2. Però què és un autor@?

Aquests continguts es reflectiran en els següents resultats d'aprenentatge:

Definir el concepte de gènere com a categoria d'anàlisi transversal que permet relacionar les manifestacions artístiques amb les condicions culturals, socials i polítiques en les quals es produeixen.

Aplicar el concepte de gènere com a categoria crítica que permeta considerar la configuració de la història

literària i els seus mecanismes de regulació i legitimació institucional.

Identificar les estratègies de representació identitària en les obres literàries i artístiques produïdes per dones.

Apreciar les formes de discriminació i de violència per qüestions de gènere.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	20,00
Total hores	20,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	3,00
Estudi i treball autònom	52,00
Total hores	55,00

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral (exposició de continguts a partir de desenvolupaments teòrics) amb diferents recursos (textos, audiovisuals, etc.)

Classes pràctiques participatives (exercicis, exposicions, debats, test, etc.), realitzades en grup i/o de manera individual.

Usos de procediments i estratègies deductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de manera individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents textos, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de l'exposició prèvia de continguts.

Usos de procediments i estratègies inductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de manera individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents textos, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de directrius bàsiques per a formular un desenvolupament teòric posterior.

AVALUACIÓ

Valoració de la participació activa a l'aula i/o en les tutories (exercicis, lectures, activitats, debats, exposicions, etc.). 10 %. Fins a 1 punt. No recuperable en segona convocatòria.

Valoració dels treballs escrits, assajos, exercicis pràctics, tasques, qüestionaris, etc., en hores no presencials, que demostrin les competències adquirides. 30 %. Fins a 3 punts. Recuperable en segona convocatòria.

Valoració a partir de proves finals escrites o orals que demostrin les competències adquirides. 60% . Fins a 6 punts. Recuperable en segona convocatòria.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

Tant en les proves com en les activitats, s'exigirà correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. Cada incorrecció comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar a suposar un suspens.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

AHMED, Sara (2019 [2006]): *Fenomenologia Queer. Orientaciones, objetos, otros*, Barcelona, Bellaterra.

BUTLER, Judith (2007 [1999]): *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*, México, Paidós.

DE LAURETIS, Teresa (1996): «La tecnología del género». *Mora* 2.

DE LAURETIS, Teresa (2015): «Género y teoría queer», *Mora*, 21(2).

DORLIN, Elsa (2009): *Sexo, género y sexualidades. Introducción a la teoría feminista*, Buenos Aires, Nueva Visión.

MÉRIDA, Rafael (2002): *Sexualidades transgresoras: una antología de estudios queer*, Barcelona, Icaria.

SCOTT, Joan (1990 [1985]): «El género: una categoría útil para el análisis histórico». *Historia y género: las mujeres en la Europa moderna y contemporánea*. James Amelang y Mary Nash (eds.), Valencia, Alfons el Magnanim, 23-58.

TORRAS, Meri (2004): Monográfico «Cuerpos. Géneros. Textualidades», *Lectora. Revista de Mujeres y Textualidad*, 10.

TUBERT, Silvia, eda. (2003): *Del sexo al género. Los equívocos de un concepto*, Madrid, Cátedra.

SEGATO, Rita L. (2016): *La guerra contra las mujeres*. Madrid. Traficantes de sueños.

FEDERICI, Silvia (2018): *El patriarcado del salario*, Madrid, Traficantes de sueños.

GOLUBOV, Nattie (2012): *La crítica literaria feminista. Una introducción práctica*, México, Universidad Nacional Autónoma de México.

PÉREZ FONTDEVILA, Aina; Torras Francés, Meri, edas. (2016): *Los papeles del autor/a. Marcos teóricos sobre autoría literaria*, Madrid, Arco Libros.

COMPLEMENTÀRIA

BUTLER, Judith (2002 [1993]): *Cuerpos que importan. Sobre los límites discursivos del "sexo"*, Barcelona, Paidós.

FOUCAULT, Michel (1990): *Tecnologías del yo*, Barcelona. Paidós.

FOUCAULT, Michel (1981 [1979]): *Microfísica del poder*, Madrid, La Piqueta.

FRANCO, Jean (1994): *Las conspiradoras*, México, Tierra Firme.

RUBIN, Gayle (1986): «El tráfico de mujeres: notas sobre la economía política del sexo». *Nueva antropología*, VIII, 30, México, 95-145.

GIRONA Fibla, Nuria (2008): *Rituales de la verdad: mujeres y discursos en América Latina*, México / París, ADEHL.

LACAN, Jacques (2003 [1971]): «El estadio del espejo como formador del yo tal como se nos revela en la experiencia psicoanalítica», en *Escritos I*, Buenos Aires, Siglo XXI.

LAMAS, Marta (1986): «La antropología feminista y la categoría "género"», *Nueva Antropología*, VIII, 30, 173-198.

MAQUIEIRA, Virginia y otras, eds. (2001): *Feminismos. Debates teóricos contemporáneos*, Madrid, Alianza Editorial.

MATTALÍA, Sonia (2003): *Máscaras suele vestir. Pasión y revuelta en la escritura de mujeres en América Latina*, Madrid, Iberoamericana.

TUBERT, Silvia (2001): *Deseo y representación. Convergencias de psicoanálisis y teoría feminista*, Madrid, Síntesis.